

2011 m. kovas

Gerbiamieji cheminių medžiagų gamintojai, importuotojai ir tolesnieji naudotojai,
norėdami gauti šią informaciją periodiškai registruokitės el. paštu d.pipiraite@aaa.am.lt.
Pagarbiai, vyr. specialistė Donata Pipiraitė-Vališkiene

Sveikiname Lietuvos įmones sėkmingai užregistravus gaminamas ir importuojamas chemines medžiagas ir laiku pateikus pranešimus apie pavojingų cheminių medžiagų klasifikaciją ir ženklavimo elementus Europos cheminių medžiagų Inventoriui!

Galima pasidžiaugti, kad pagrindinis REACH principas: nėra duomenų – nėra rinkos, pradėtas įgyvendinti Lietuvoje, nes iki pirmojo registracijos termino Europos cheminių medžiagų agentūrai (ECHA) Lietuvos cheminių medžiagų gamintojai ir importuotojai pateikė 101 registracijos dokumentaciją (tame tarpe į trašų, kuro ir kt., plačiai naudojamų mišinių, sudėtų įeinančių cheminių medžiagų registracijos dokumentacijas). Informacija, pateikta registruojant chemines medžiagas, leis toliau tobulinti saugą, mažinti cheminę taršą, sudarys sąlygas vartotojams ir pramonei pasirinkti ekologiškesnį sprendimą bei išsaugoti švaresnę aplinką.

Iki 2011 m. sausio 3 d. iš Lietuvos įmonių pateikti 4869 pranešimai apie tiekiamų rinkai cheminių medžiagų klasifikavimą ir ženklimą ECHA Inventoriui. Klasifikavimo ir ženklavimo Inventorius – tai duomenų bazė, kurioje pateikiama informacija apie pavojingų cheminių medžiagų, kurių šiandien galima įsigyti tiek Lietuvos, tiek visos ES rinkoje, klasifikavimą bei ženklavimo elementus.

ĮMONĖS JAU GALI PRADĖTI RENGTI PARAIŠKAS AUTORIZACIJAI GAUTI

Europos Komisija oficialiajame leidinyje paskelbė pirmąjį šešių autorizuotinių cheminių medžiagų sąrašą (REACH reglamento XIV priedas).

XIV priedas: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:044:0002:0006:EN:PDF>

Pažymėtina, kad, paskelbtame XIV priede nurodytos klaidingos datos. Visos datos (vėliausia paraiškos padavimo data ir saulėlydžio terminas) yra mėnesiu vėlesnės nei nurodyta. Šiuo tikslu Europos Sąjungos OL buvo paskelbtas klaidų ištaisymas:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:049:0052:0053:lt:PDF>

Negavus autorizacijos, šias medžiagas draudžiama naudoti pasibaigus nustatytam saulėlydžio terminui, nebent būtų taikomos specialios nuostatos ar išimtys.

Remiantis REACH reglamento 2 ir 56 straipsniais, autorizacijos reikalavimas taikomas ne visiems autorizacijos sąraše esančių medžiagų naudojimui atvejams. Pvz., naudojant jas kaip tarpines chemines medžiagas (2 str. 1 d. ir 2 str. 8 d.), augalų apsaugai ir biocidiniuose produktuose (56 str. 4 d. a ir b punktai) arba degaluose (56 str. 4 d. c ir d punktai), autorizacijos reikalavimai netaikomi.

Autorizacijos sąrašo paskelbimas – tai didelis žingsnis į priekį, siekiant užtikrinti gerą vidaus rinkos veikimą ir kartu tinkamą labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų (SVHC) keliamos grėsmės kontrolę bei šių medžiagų laipsnišką pakeitimą tinkamomis alternatyvomis, kurios yra ekonomiškai ir techniškai pagrįstos.

Įmonės autorizaciją sąraše esančiai medžiagai gali gauti tik jos specialiam naudojimui ir tam tikram laikotarpiui, kuris gali būti pratęsiamas.

Kreipdamasi į ECHA dėl autorizacijos, įmonė privalo pateikti cheminės saugos ataskaitą, kurioje turi būti nurodytos medžiagos naudojimo grėsmės. Įmonė taip pat turi pateikti alternatyvų analizę, ir, jeigu yra prieinamos tinkamos alternatyvos, planą, kuriame aprašyta, kada ir kaip tam tikra medžiaga bus pakeista alternatyvia medžiaga. Pareiškėjas taip pat gali pridėti socialinio ir ekonominio medžiagos naudojimo poveikio analizę. Viena įmonė atskirai arba jų grupė gali prašyti leisti vienu ar keliais tikslais naudoti medžiagą iki iš anksto nustatytos vėliausios paraiškos padavimo datos, gerokai ankstesnės už saulėlydžio terminą. Kiekvienai paraiškai taikomas mokestis.

Mokesčių reglamentas: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:107:0006:0025:LT:PDF>

I XIV REACH reglamento priedą įtrauktos cheminės medžiagos:

Cheminė medžiaga	57 str. nurodyta (-os) cheminei medžiagai būdinga (-os) savybė (-ės)	Galutinis paraiškos pateikimo terminas	Saulėlydžio terminas	Naudojimo būdai arba jų kategorijos, kuriems netaikomi reikalavimai
5-tert-butil-2,4,6-trinitro- m-ksilenas (Muskuso ksilenas) CAS Nr.: 81–15–2	vPvB	2013-02-21	2014-08-21	—
4,4'-diamindifenilmetanas (MDA) CAS Nr.: 101–77–9	kancerogeninė (1B kategorija)	2013-02-21	2014-08-21	—
Heksabromciklododekanas (HBCDD) CAS Nr.: 3194–55–6 25637–99–4 alfa heksabromciklododekanas CAS Nr.: 134237–50–6, beta heksabromciklododekanas CAS Nr.: 134237–51–7 gama heksabromciklododekanas CAS Nr.: 134237–52–8	PBT	2014-02-21	2015-08-21	—
Bis(2-etilheksil)ftalatas (DEHP) CAS Nr.: 117–81–7	toksiška reprodukcijai (1B kategorija)	2013-08-21	2015-02-21	Naudojimo pirminei vaistų pakuotei būdai
Benzilbutilftalatas (BBP) CAS Nr.: 85–68–7	toksiška reprodukcijai (1B kategorija)	2013-08-21	2015-02-21	Naudojimo pirminei vaistų pakuotei būdai
Dibutilftalatas (DBP) CAS Nr.: 84–74–2	toksiška reprodukcijai (1B kategorija)	2013-08-21	2015-02-21	Naudojimo pirminei vaistų pakuotei būdai

NUO 2011 m. birželio 1 d. ĮMONĖS TURĖS PRANEŠTI APIE LABAI DIDELĮ SUSIRŪPINIMĄ KELIANČIAS CHEMINES MEDŽIAGAS (SVHC), ESANČIAS JŲ GAMINAMUOSE AR IMPORTUOJAMUOSE GAMINIUOSE

Pranešti reikia, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

- gaminį sudėtyje esančios cheminės medžiagos kiekis per metus sudaro daugiau kaip vieną toną vienam gamintojui ar importuotojui;
- tų gaminį sudėtyje esančios cheminės medžiagos koncentracija viršija 0,1% masės (masės %).

Pranešti nereikia, jei cheminė medžiaga jau buvo registruota tam pačiam naudojimui būdai ar, jei gamintojas arba importuotojas gali užtikrinti, kad naudojant ir šalinant cheminę medžiagą įprastinėmis ir pagrįstai numatomomis sąlygomis, ji neturės poveikio žmonėms ar aplinkai. Tokiais atvejais gamintojas ar importuotojas pateikia gaminio gavėjui tinkamas instrukcijas.

Kandidatinis didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų sąrašas:
http://www.echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp

Pareiga pranešti apie gaminiuose esančias chemines medžiagas taip pat taikoma pakavimo medžiagoms, kurios gali būti gaminamos arba importuojamos atskirai kaip importuotų prekių pakuotės. Pakuotės turi būti vertinamos atskirai nuo jų turinio.

Pranešti nebūtina, jei gaminiuose esančios cheminės medžiagos buvo pagamintos arba importuotos prieš cheminę medžiagą įtraukiant į autorizacijai pasiūlytų cheminių medžiagų kandidatinių sąrašą.

VARTOTOJAS TURI TEISĘ SUŽINOTI AR GAMINYJE YRA LABAI DIDELI SUSIRŪPINIMĄ KELIANČIŲ CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ (SVHC)

Pagal REACH reglamento 33 str. 2 dalį, vartotojo prašymu gaminio, kurio sudėtyje yra cheminė medžiaga, įtraukta į labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų (SVHC) sąrašą, kurios koncentracija viršija 0,1 % masės (masės %), tiekėjas pateikia vartotojui pakankamai jo turimos informacijos (bent tos cheminės medžiagos pavadinimą), kad gaminį būtų galima saugiai naudoti. Informacija vartotojams turi būti pateikiama nemokamai per 45 dienas nuo prašymo gavimo datos.

Vartotojas paklausti gali prieš pirkdamas gaminį, tai suteiks galimybę lengviau apsispręsti kokį gaminį pirkti.

Įsipareigojimas pateikti turimą informaciją apie labai didelį susirūpinimą keliančias chemines medžiagas gaminio gavėjams pradedamas taikyti, kai tik cheminė medžiaga įtraukiama į autorizacijai pasiūlytų cheminių medžiagų kandidatinių sąrašą. Įsipareigojimams taip pat taikomi gaminiams, kurie buvo pagaminti arba importuoti prieš įtraukiant cheminę medžiagą į pasiūlytų cheminių medžiagų kandidatinių sąrašą ir tiekiami po įtraukimo.